

STRATEGII, METODE ȘI DEMERSURI REUȘITE ÎN FORMAREA PĂRINȚILOR ÎN SPIRITUL COLABORĂRII ȘI PARTENERIATULUI

Prof. Gina Nane
Grădinița cu P.P. Nr. 17 Vaslui

Educația copiilor în familie îi pregătește pe copii pentru societate și pentru educația sistematică oferită de sistemul public de educație.

În grădiniță, copilul primește primul fundament sistematic educativ după modele psihopedagogice și etice specifice educației grupului preșcolar de copii.

Dacă în familie educația copiilor este preponderent securizantă, protectivă, afectivă, în grădiniță, educația modelează conduitele sociale și individuale ale copiilor după criterii psihopedagogice, cognitive și comportamentale etice de pregătire pentru școală și pentru viața socială publică.

Între modelul familial al educației în familie și modelul preșcolar al educației în grădiniță, sunt diferențe de organizare, obiective, practici și intervenții, climat educativ, competențe de intervenție, mediu microsocial, ș.a., cu certitudine, intrarea copiilor din mediul educativ al familiei în mediul educativ al grădiniței soliciță sub aspect psiho-emoțional și comportamental, copilul cu restructurări profunde, începând cu mediul relațional nou, comunicarea și cooperarea cu educatoarele și ceilalți copii până la sentimentul „ruperii” de familie. Calitatea emoțiilor și natura adaptării copiilor la modelul educativ instituțional al grădiniței nu sunt de ignorat nici pentru familie și nici pentru educatoare.

Climatul afectiv-moral și relațional din familie, structura familiei și relațiile dintre membrii familiei, mai mult sau mai puțin ocupați profesional marchează buna educație și dezvoltarea normală a copiilor. Rolul mamei și rolul tatălui se cristalizează în creșterea copiilor, prin bunele deprinderi în educația timpurie a copiilor: pentru igienă, autoservire, comunicare, cooperare, roluri sociale. Intervențiile educative în familie sunt benefice dacă nu sunt distorsionate relațiile afective, nu se exagerează protecția copiilor sau autoritatea părinților.

Noul mediu educativ din grădiniță continuă în mod firesc educația primită în familie dar ridică standardele educaționale și relaționale ale copiilor la nivelul sistematic psihopedagogic, etic, cognitiv, valabile pentru generația de preșcolari și benefice pentru orice personalitate în devenire a școlariilor. Asimetria modelului educativ familial în raport cu modelul educativ sistematic din grădiniță nu trebuie să genereze la copii sentimente de teamă, insecuritate, negativism și timorare ci trebuie să genereze eforturi echilibrate de adaptare, învățare, dezvoltare personală a preșcolariilor.

De aceea, continuitatea dintre educația familială și educația sistematică din grădiniță reprezintă un obiectiv profesional important pentru fiecare educatoare și fiecare instituție de grădiniță. Educatoarea și grădinița asigură în primul rând confortul emoțional al copiilor similar cu mediul familial dar într-un cadru social cu totul nou, prin metode și obiective psihopedagogice și etice valabile pentru toți preșcolarii. În grădiniță, copiii dobândesc statut de egali între ceilalți copii, dar în familie, copiii dețin statut favorizat. În acest sens, este important obiectivul educației emoționale în grădiniță și al educației sociale sistematice.

Instruirea copiilor în grădiniță pe arii curriculare și domenii experiențiale restructurează gândirea și dezvoltă operativitatea cognitivă-acțională, ceea ce în familie nu se realizează la nivelul specific grupului de aceeași vârstă.

Atât obiectivul continuității educative în dezvoltarea preșcolariilor, cât și obiectivul diferențierii educației sistematice din grădiniță, soliciță imperios buna comunicare și buna conlucrare între mediul educativ al grădiniței și mediul educativ al familiei. Buna colaborare cu părinții și parteneriatul educativ cu părinții dobândește dimensiuni formative și instituționale în condițiile educației moderne, cu atât mai evident în relația cu părinții ocupați socio-profesional; dar un aspect special dobândește colaborarea cu familiile cu părinți plecați sau despărțiți.

Între intervențiile și strategiile de colaborare cu părinții noi specificăm:

- Informarea părinților cu observațiile realizate zilnic asupra conduitei și manifestările copilului privind: comunicarea, realizarea sarcinilor, progrese realizate, exprimări emoționale zilnice;

- Informarea părinților asupra programului educativ zilnic sau săptămânal, cu obiectivele și metodele utilizate în grup, cu accentuarea regulilor de conduită, pe care copiii trebuie să le respecte în diferite activități și momente ale zilei;
- Invitarea părinților să participe la diferite momente educative structurate sau libere (fie și extracurriculare);
- Solicitarea și implicarea părinților să participe ca parteneri de joc și de activitate, cu obiective precise și în condiții securizante pentru toți copiii din grupă;
- Cunoașterea și caracterizarea psiho-pedagogică a copiilor prin consultarea și cu ajutorul părinților;
- Invitarea și solicitarea părinților de a participa / a se implica în organizarea și buna desfășurare a activităților sau evenimentelor extracurriculare (gen excursii, serbări, concursuri);
- Organizarea de stagii / sesiuni de formare și instruire a părinților pe teme psihopedagogice de interes pentru nivelul și obiectivele grupelor de copii.
Exemple: - atașamentele emoționale și autonomia copiilor de grupă mică;
  - comunicarea corectă și cooperarea în educația socială la grupa mijlocie;
  - inteligența cognitivă, inteligența emoțională și buna pregătire pentru școală;
  - stilurile parentale în educația preșcolară
- Organizarea de consultații și dialoguri individuale pe probleme punctuale ale copiilor privind: starea de sănătate, buna adaptare în grădiniță, nevoile speciale de educație, probleme emoționale, ș.a.;
- Organizarea de consultații psihopedagogice și dialoguri în grupuri restrânse de părinți pentru copiii cu probleme, pentru familiile cu probleme relaționale; noi atenționăm părinții și demonstrăm impactul conduitelor negative de genul: „Nimic nu faci bine, ești un tont!”, „Ești cel mai leneș copil !”, „De ce nu ești cuminte, ca sora ta?”, „M-am săturat de tine, te dau de acasă!”.

Îi învățăm pe părinți cum să aplice programe pozitive în familie pentru educația preșcolară. Propunem inventare cu expresii și conduite ce încurajează dezvoltarea copiilor.

Curențe și tactici relaționale de încurajare:

- Oricine mai greșește câteodată;
- Eșecul se poate remedia;
- Îmi place modul cum ascuți;
- Îți mulțumesc mult pentru că te porți așa;
- Apreciez munca și atenția ta;
- Ce idei grozave ai tu;
- Ești un copil minunat!;

Curențe și tactici care descurajează:

- De ce nu faci nimic bine?;
- Tu ai cele mai multe greșeli!;
- Ești un mincinos, laș, obraznic, prost!;
- Fratele/sora ta lucrează totdeauna bine!;
- De ce nu mă ascuți niciodată?;
- Împiedicatul, nimic nu știi să faci!.

Organizarea de sesiuni cu teme de formare psihopedagogică pentru părinți generează succes în motivarea părinților pentru buna cunoaștere a copiilor sub aspectul: temperamente și conduite temperamentale, creativitate și imaginație la preșcolari, diversitatea jocurilor și rolul jocului în dezvoltarea personalității preșcolară.

Sunt deosebit de atractive pentru colaborarea cu familia, lecțiile demonstrative la care sunt invitați și părinții. Educatoarele susțin în fața părinților activitățile didactice autentice, prin care sunt etalate: metode de lucru cu preșcolarii, moduri de comunicare și de interacțiune, maniere de dezvoltare psihocomportamentală a copiilor.

Etalarea zilnică și săptămânală a produselor activității copiilor pune la curent familia cu progresele, preocupările și activitățile copiilor. Părinții sunt astfel informați asupra rezultatelor obținute de copii în activitățile grupei: fișe de lucru, desene, colaje.

Instituirea sistemului de comunicare și de promovare săptămânală a educației de grădiniță, prin mapa de corespondență cu familia.

De exemplu, mapa educativă săptămânală pe teme de comunicare cu preșcolarii poate conține:

- Potențiale distorsiuni / perturbări ale comunicării (critica, învinuirea, blamarea, moralizarea excesivă, nerecunoașterea calităților);
- Potențiale facilitări ale comunicării (laudele, complimentele, sinceritatea, ascultarea activă, acordarea de atenție și interes, destinderea);

Evidențiem în mapa educativă pentru familie, stilurile parentale, cu avantaje și dezavantaje asupra educației copiilor. Astfel, dăm exemplu: părinții autoritari, care solicită cu strictețe anumite reguli și conduite, aplicând și pedepse; părinți prea indulgenți, care permit copilului orice manifestare, fără reguli și restricții; părinți indiferenți sau prea ocupați, care ignoră educația copilului, acordându-le vizionări TV sau pe internet, fără a respecta un minim control și disciplină.

Un aspect important în parteneriatul educațional cu grădinița îl constituie consilierea părinților care au copii dificili sau copii cu cerințe educative speciale (CES). În frecvente cazuri, acești părinți sunt orientați cu copiii către comisii de diagnostic și de orientare. Dar, consilierea părinților pentru copiii dificili se realizează și la grădiniță. Exemplu: pentru copilul negativist, opozant, cu manifestări de agresivitate și furie. Recomandăm părinților măsuri educative perseverente, pe care le aplicăm și noi sistematic în grădiniță:

- Respectarea perseverență de reguli și limite clare, prin care copilul învață conduite acceptate și conduite interzise;
- Învățarea consecințelor și conștientizarea copiilor asupra urmărilor negative generate de acte și conduite nepermise;
- Dezaprobarea și descurajarea furiei, violenței;
- Descurajarea minciunii și a manifestărilor egocentrice / egoiste în raport cu ceilalți copii.

În cazuri speciale se organizează vizite anunțate ale educatoarelor în familia copilului, pentru a identifica condițiile de viață în familie. Cu acordul familiei, educatoarele pot vizita copilul și pot discuta cu acesta în mediul familial.

Un mod de lucru în formarea părinților, utilizat și în grădiniță îl constituie reorientarea educațională. Astfel, recomandăm familiei anumite jocuri și jucării, anumite cărți sau programe TV. Cu deosebit impact în motivarea părinților să colaboreze cu grădinița, utilizăm literatura de dezvoltare personală. De exemplu: „Copiii învață ce trăiesc” – Dorothy Law Nolte.

Dacă un copil trăiește în permanentă ostilitate, el învață să bată; Dacă un copil trăiește în permanentă ridicularizare, el învață să fie timid; Dacă un copil trăiește în rușine, el învață să se simtă vinovat.

Dar: Dacă copiii trăiesc cu toleranță, ei învață să fie răbdători; Dacă copiii trăiesc mereu cu încurajare, ei învață încrederea; Dacă copiii trăiesc prețuiți mereu, ei învață să aprecieze; Dacă copiii trăiesc mereu în corectitudine, ei învață dreptatea; Dacă copiii trăiesc mereu în securitate, ei învață să aibă încredere (credință); Dacă copiii trăiesc mereu aprobați, ei învață să se aprecieze pe ei înșiși; Dacă copiii trăiesc mereu în acceptare și prietenie, ei învață să găsească dragostea și prietenia în lume.

În loc de concluzii:

Scrisoarea unui preșcolar către părinți și educatori:

Când mergi împreună cu mine, te rog să încetinești pasul, ca să reușesc să fiu cu tine „ochii mei nu văd lumea așa cum o vezi tu, cuvintele mele nu se pot exprima așa cum comunică tu, te rog, lasă-mă să explorez lumea prin jocurile mele și nu mă forța să fac doar ceea ce dorești tu. În sentimentele mele, eu te prețuiesc și am pentru tine tandrețe, dar te rog să fii sensibil și la nevoile mele: nu țipa la mine toată ziua, nu mă amenința și nu mă sâcâi mereu. Am nevoie și eu de încurajarea ta și de mângâiere. Amintește-ți că eu trebuie să cresc și să mă dezvolt cu seninătate, cu răbdare, cu calm și cu multă iubire”.

Preșcolarii cred că cele 7 păcate ale educatorilor și părinților sunt:

- Corecția în public – cearta în public / umilirea;
- Autoritatea agresivă și opresivă;
- Critica excesivă și moralizatoare;
- Pedepsele aplicate la furie și fără explicații;

- Abandonarea și indiferența față de copii;
- Încălcarea cuvântului dat copiilor,
- Distrugerea viselor și speranțelor copiilor.

Rețeta de recuperare și remediere pentru păcatele părinților și educatorilor, poate fi aplicată și prin consultarea și ascultarea opiniei copiilor. Doar printr-o bună colaborare dintre educatori și părinți, reușiți în jurul nevoilor de exprimare și dezvoltare ale copiilor obținem reușite în educație, călăuzim personalitatea copiilor pe calea valorilor prețuite acasă și în societate.

Bibliografie:

- ✓ Revista învățământului preșcolar nr. 3-4/1999, pag. 161;
- ✓ Revista învățământului preșcolar nr. 1-2/1995 pag. 45, 170, 174;
- ✓ Revista învățământului preșcolar nr. 3-4/1995, pag. 115;
- ✓ Elena, Bărbieru / Abecedarul părinților, Editura Pim, Iași, 2005
Xinofont Vasiliu
- ✓ Adriana, Băban, „Consiliere educațională”, Cluj-Napoca, 2011